

سسمی بنه راغلاست

پېبرې چیرته دی

کیسه: هیا منصوره
انخورونه: صلاح الرحال

ډبرې چيرته دي؟

کيسه: هيا منصوره
انځورونه: صلاح الرحال

ډبرې چيرته دي؟

ژبه: عربي
لومړی چاپ ۲۰۱۹

بنه «راغلاست سمس» دا يوه مخکښه پروژه او نوښتي پروگرام دی چې د سسمی ورکشاپ مؤسسې يې پلی کوي او پر مخ وړي (International Rescue Committee) د ژغورنې نړيواله کمیته او (Sesame workshop). دا پروگرام د کوچنيانو او له شخړو څخه اغېزمنو شويو ته د پالنې وړاندې کوونکو لپاره لومړۍ پالنه او زده کړه وړاندې کوي او همدا رنگه په منځني ختيځ کې د بې ځايه شويو لپاره. دا مشهور پروگرام د نوې سيمه ييزې نسخې د نشرولو له لارې هغه چې د «بنه راغلاست سمس» او تر څنګ يې د (Sesame Street) «سسمي سټريټ» نوم لري په عراق، اردن، لبنان، او سوريه کې نېغ په نېغه پراخو ټولنو ته، نو د دې پروگرام موخه په هر ځای کې کوچنيانو ته رسېدل دي چې پيل يې د ټولګيو له خونو کېرې او د روغتيايي مرکزونو نه نيولي تر تلويزيون او د ګرځنده تليفون تر وسايلو رسېږي؛ تر څو هغوی ته بنسټيزه تعليمي محتوا وړاندې کړي، هغه چې دوی ورته په سخته اړتيا کې دي؛ د نېکمرغۍ او سوکالۍ د پلې کېدو لپاره. او دا پروگرام چې تمبولونکي يې دي د (جون د. او کاترين ت. ماک ارټر John D. او Catherine T. MacArthur Foundation) او ليګو مؤسسې (LEGO Foundation) او يوازینۍ موخه يې دا نه ده چې بېرنيو اړتياوو او په راتلونکې کې د سوکالۍ لپاره پياوړی بنسټ جوړ کړي، بلکه ټوله نړۍ کې د انساني ناورينونو په وړاندې د ځواب ويلو د نظام د بدلون د شونتيا ليد هم لري.

«د لوست خونه» د مهارتونو په پياوړتيا کې تخنیکي مرسته وړاندې کوي
د کوچنيانو سره لوست او د انجونو زده کړه. د زياتو معلوماتو لپاره
www.roomtoread.org

سجاد له خپلو گاونډيانو او نويو ملگرو سره لوبې کول
خوښوي. د فوټبال لوبه کوي. په سايکلونو د سپرېډو
سيالي کوي. موسيقي غږوي او سندرې وايي.

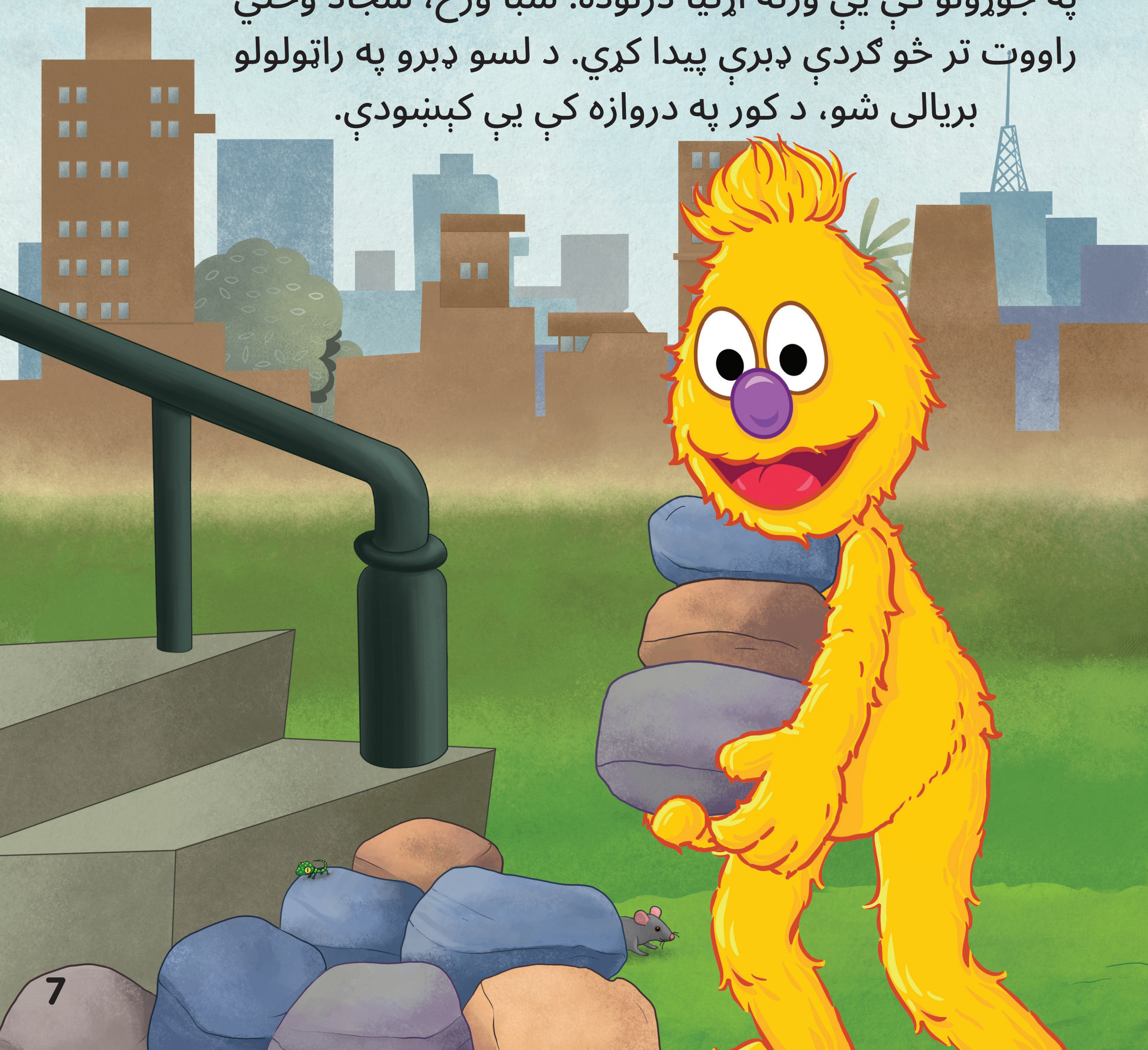

تیتانور کرار ناسته ده د وریو د خولی په اوبدلو بوخته ده، بیا سجاد ته گوري او وایي
«اه...څومره مې خپل پخواني کور ته زړه کېږي! د خپلې شنې بحیرې د اوبو شرار ته مې شوق کېږي».
«خپلې خندا او خبرو ته مې زړه کېږي چې مور به د هغې په شا اوخوا کې ناست وو.
هغه وختونه څومره ښکلي وو».

سجاد فکر وکړ او ویې ویل: «تا درک کولای شم».
زه هم کله ناکله دا احساس کوم. سجاد وغوښتل چې تیتانور
خوشاله وي. ټوپ یې کړو او ویې ویل: «زه یو نظر لرم».

سجاد يوه سپينه پاڼه پيدا كړه، او په هغې يې د شنې بحيرې
انځورول پيل كړل. بيا يې د هغو شيانو يو لست وليكه چې
په جوړولو كې يې ورته اړتيا درلوده. سبا ورځ، سجاد وختي
راووت تر څو گردې ډبرې پيدا كړي. د لسو ډبرو په راټولولو
بريالی شو، د كور په دروازه كې يې كېښودې.

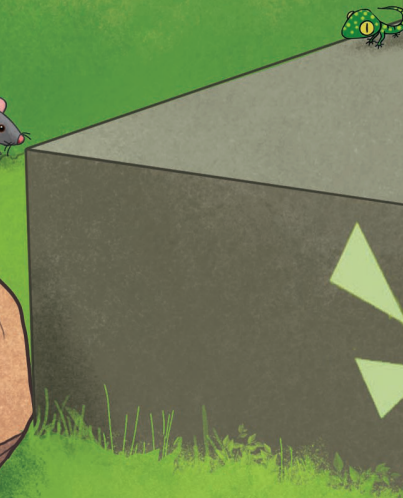
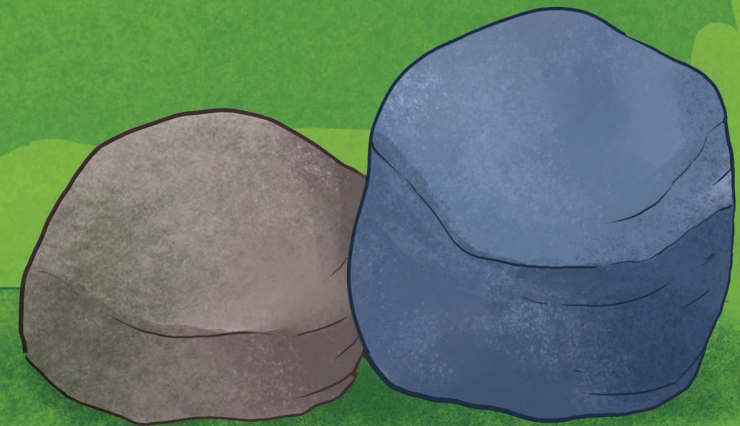

تیتانور د ډبرو په لیدلو حیرانه شوه
چې د کوچني کور په دروازه کې یې پرته وې،
او ویې پوښتل:
«سجاد د ورځې له پیل څخه مصروف دی.
ایا دا ولې راټولوي دا ټولې ډبرې؟ په دې به
څه کوي؟»

څو ساعته وروسته چې سجاد راستون شو او ډبرې يې
وشمارلې، هغه اوه وې. «يوازې اووه»
په حيرانتيا يې وويل: «ډبرې چېرې دي؟ ډبرې چېرته دي؟»

سجاد کور ته راغلو او تیتانور یې خبر کړه:
«ته راشه وگوره. یو چا زما له ډبرو درې اخستي».
تیتانور له هغه سره ووته، خو هغې یوه ډبره هم ونه موندله!
سجاد ناهیلی شو، او یو ځل بیا یې وویل:
«ډبرې چېرته دي؟» «ډبرې چېرې دي؟»

سجاد خپلو ملگرو ته غږ وکړ، ټول راغلل.
هادي وويل: «څه درسره شوي، سجاده؟»
سجاد ځواب ورکړ: «زه د ناهيلي احساس کوم.»
هادي وويل: «موږ ټول کله ناکله د ناهيلي
احساس کوو، ژوره ساه واخله، سجاده.
او تر لسو شمېره وکړه او بيا ماته کيسه وکړه.»

۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰.

بیا سجاد آرام شو او ویپ ویل:

«ما لس ډبرې راټولې کړې وې، خو پتې شوې.
ایا اسمان ته والوتې که په هوا کې ویلې شوې
او که د ورکېدو خولې یې واغوسته؟»

کبکي په ادب سره رامخکې شو او ویې ویل: «مور ټول متاسف یو سجاده.
زه او غرغور او حسون، مور ټول غوښتل د «اووه ډبرې» لوبه وکړو.
پنځه راسره کمې وې، هغه مو له دې ډبرې واخستې
نه پوهېدو چې ستا سره یو نظر دی
او غواړې خپل نظر په دې
ډبرو عملي کړې».

بسیمه وویل: «زه متاسفه یم سجاده. درې ډبرې ما اخستي دي،
هغه مې په ښکلو رنگونو رنگ کړې چې خپله خونه پرې ښایسته کړم».

المو وویل: «زه هم متاسف یم. ما
دوه ډبرې د یاسمین بوټي خواوشا کې
کښنودلې چې هغې ته تکیه ورکړي»

سجاد وويل: «ستاسې نظرونه ښه دي، بيخي زما په څېر».

سجاد دوى د شنې بحيري د جوړولو له نظره خبر کړل، د هغې په شان چې
د دوي په پخواني کور کې وه، تر څو تيتانور خوشاله شي. ټولو يو بل ته وکتل،
او بيا يو په يو له دې ځايه ولاړل.

بسيمه درې ډبرې راوړې، غرغور او کبکي او حسون پنځه ډبرې راوړې. او کله
چې المو غوښتل دوه ډبرې راوړي، سجاد
ورته په مينه وويل: «نه المو، نه غواړم
چې ستا بوټى راوغورځي».

ټولو ماشومانو په شريکه ډبرې ډبرې پيدا کړې، او يوه ښکلې شنه
بحيره يې جوړه کړه کله چې بحيره ډکه شوه، بيا يې ملگري د هغې
په شا او خوا کې راټولېدو ته راوبلل. له اوبو ډکه شوه، سجاد غږ کړ:
«ټيتانور راشه! ستا لپاره د حيرانتيا څه لرم».

دېرې چېرته دي؟

سجاد وليدل چې تیتانور د یو څه له امله خفه ده، ویې موندله چې د هغې خپل زور کور، او د شنې بحیرې اوبه یاد شوي دي، کوم چې د کورنۍ او ملگرو د راټولېدو ځای و. سجاد باور لري چې هغه سره داسې نظر شته چې نوموړې به خوشاله کړي. څه فکر کوئ چې سجاد سره د حیرانتیا څه دي چې چمتو یې کړي او له خپلو ملگرو سره یې پلي کړي دي تر څو تیتانور خوشاله کړي؟

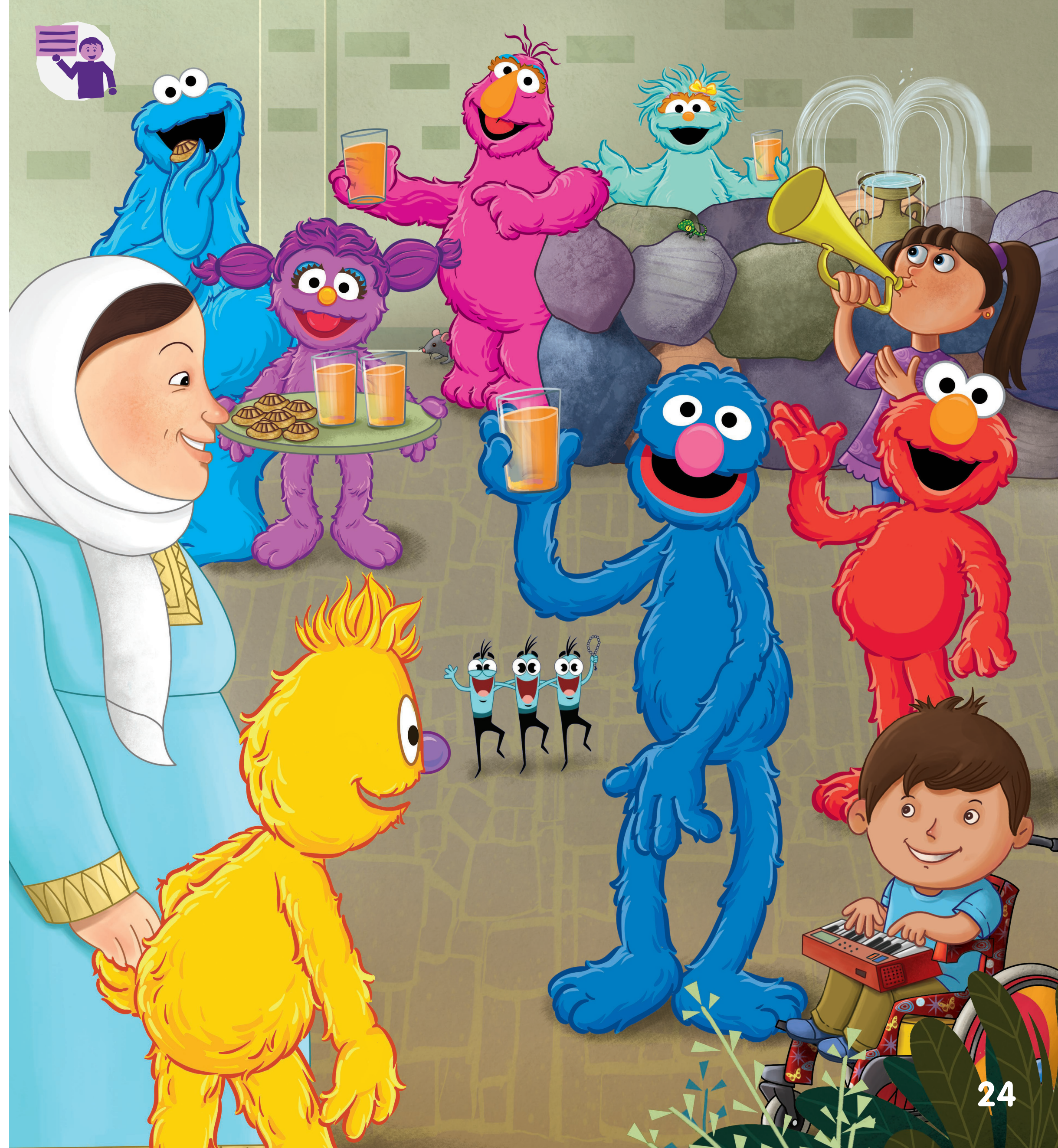
هیا منصوره

اردنی لیکواله او د عربي ژبې ښوونکې ده، په ښوونیزو نصابونو کې د فکر کولو د مهارتونو د ځایولو ماهره ده. دا د «التعليم خارج الصندوق بين النظرية و التطبيق كتاب لیکواله ده». د کوچنیانو د ادبیاتو برخه کې یې نور کتابونه هم لیکلي

صلاح الرحال

یو عراقي هنرمند دی چې په بغداد کې یې د ښکلو هنرونو له انستیتیوت څخه د گرافیک په هنر کې دیپلوم تر لاسه کړی. کله چې هغه محصل و، نو د «مجلتي» په نوم یې د ماشومانو لپاره له عراقي مجلې سره د انځورگر په توگه کار کاوه. اردن ته ولاړ، او د ځینو لیکوالو او خپرونکو سره یې کار ته دوام ورکړ. له اردنیانو سره اوس په بغداد کې ژوند کوي، او تر اوسه د خپلواک انځورگر په توگه کار کوي.

ډبرې چيرته دي؟

سجاد وليدل چې تيتانور د يو څه له امله خفه ده، ويې موندله چې د هغې خپل زور کور، او د شنې بحيرې اوبه ياد شوي دي، کوم چې د کورنۍ او ملگرو د راټولېدو ځای و. سجاد باور لري چې هغه سره داسې نظر شته چې نوموړې به خوشاله کړي. څه فکر کوئ چې سجاد سره د حيرانتيا څه دي چې چمتو يې کړي او له خپلو ملگرو سره يې پلي کړي دي تر څو تيتانور خوشاله کړي؟

په لوستلو د پوهېدو پوښتنې

له لوستلو مخکې (دوی ته د کتاب پوښ وښايه)

۱. په دې کتاب کې د کومې کيسې تمه لرئ؟

د لوستلو پر مهال (د ۱۱ پاڼې پای)

۲. ستا په گومان ډبرو ته څه ورپېښ شول؟

له لوستلو وروسته

۳. کله چې ډبرې ورکې شوې سجاد څه ډول احساس وکړ؟

۴. د ډبرو د ورکېدو له امله چې کله سجاد ناهيلي احساس کړه بيا څه شي له هغه سره مرسته وکړه چې غلی شي؟

۵. تيتانور د کيسې په پيل کې څه احساس کوي؟

۶. ستا په باور د کيسې په پای کې د هغې احساس څه ډول و؟

۷. له تيتانور سره څه شي مرسته وکړه چې ښه احساس وکړي؟

سس می ښه راغلاست

ISBN 978-9957-539-49-8

9 789957 539498